

Föreningen SÖDERMALMSPARKERNAS VÄNNER

Reviderad Verksamhetsberättelse Corona- året 2020

Styrelsen har under året haft 4 protokollförda möten varav 2 utomhus + ett arbetsmöte för att skicka kallelse och verksamhetsberättelse. För övrigt har vi kommunicerat via email och telefon.

Årsmötet hölls inte förrän den 26 augusti i trädgården på Långholmen. Christina Trapp hälsade oss välkomna. Karin Mehlis från Stadsdelsförvaltningen berättade om aktuella parkplaner på Söder och svarade på frågor.

Rosendal mindre- Södermalmsskolans skolgård: Arkeologer gräver och har hittat lämningar efter en 1600-talsträdgård och rester av ett krukmakeri. Gården planeras med en damm och planteringar och små öppna ytor för lek. Vi ansåg att gården borde planeras mer för elevernas behov med en stor bollplan för lek och spel.

Reimers holme: upprustning och saneringar på grund av föroreningar.

Hammarby Sjöstad: En lekplats borttagen. Förslag på upprustning.

Tantolunden: Det ska bli samråd, träd och vägar ska ses över.

Baggensgatan: Park i Gamla Stan färdig.

Fatbursparken: En mindre lekplats och gräsmatta och träd planeras över överdäckningen men utan den bollplan som så väl behövs när bollplanen i Rosenlundsparken bebyggs och Södermalmsskolans bollplan försvunnit. På fråga om vi kunde påverka planeringen fick vi veta att ärendet ligger hos exploateringskontoret och inte på parkförvaltningen.

Fåfängan: Trädgården borta. 2005 byggdes baracker utan lov, ett svartbygge. Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att containern vid ingången samt tältet/paviljongen måste bort. Stadsbyggnadskontoret ska utreda om några av de mindre byggnaderna kan ges föreläggande om att tas bort. Preskriptionstiden har gått ut för de flesta oönskade tillägg vilket försvårar återställandet av Fåfängans trädgård.

Frågorna var många och vi beslöt att träffas på parkförvaltningen snarast.

Vi hade glädjen att hälsa 2 nya medlemmar till styrelsen välkomna, Birgitta Palmertz och Pia Andersson. Birgitta har i många år hjälpt oss med layout och bildsättning av våra samrådsyttranden och bevakar på Facebook andra grupper som kämpar för parkerna i Stockholm. Pia är aktiv i arbetet för att bevara Malongenparken.

Möte med parkförvaltningen

Den 17 september träffade Bitte Liberg, Britt Liwf, Inger Löfroth och Birgitta Palmertz från styrelsen. Karin Mehlis och Anders Evestedt från parkförvaltningen.

De ändringar vi ville göra i planen för Södermalmsskolans skolgård och Fatbursparken så att båda parkerna får en bollplan gick inte att göra för det var inte parkförvaltningen utan utomstående som fått uppdraget och det gick inte att påverka. För Fatbursparken var det exploateringskontoret som ansvarade för upprustningsarbetet.

Britt frågade om Lundagatan men Karin hade ingen ny information om det.

För upprustningen av Tantolunden skulle en detaljplan upprättas för att samrådas om.

Inger tog upp svartbygget på Fåfängan. Karin berättade att det fanns ett föreläggande om att a bort barackerna. Vi tog också upp frågan om att få information om tidpunkt för samråd från parkförvaltningen. Det händer att vi missar samråd. Karin lovade en förbättring.

Sammanfattning: Det kändes väldigt mycket som att vår förening faller mellan stolarna. Antingen är vi för tidigt ute eller också för sent.

Pågående detaljplaner

Det var inte så att arbetet på stadsbyggnadskontoret saktade ned under Coronatiden. Tvärtom så tuffade detaljplanerna snabbt på när man slapp de "besvärliga" samråden.

Malongenparken i värdekärnan Vita berget - Nytorgsområdet, ett femvåningshus med 20 lgn 8 m högre och bara drygt 10 m ifrån fasaden närmaste grannhus och 3 m högre än Malongen mitt emot antogs av kommunfullmäktige i juni. Vi överklagade och fick också möjlighet att göra flera kompletteringar. En allvarlig sak är att stadsbyggnadskontoret skriver i slutdokumenten att parken *inte* ligger *i* värdekärnan utan i *direkt anslutning* till den, vilket betyder att den inte har samma skyddsstatus som själva värdekärnan. Det är en **osann** beskrivning - politiker och allmänhet måste få korrekta fakta om vad de ska besluta. Frågan är om det kan spela någon roll i överklagan.

Tjurbergsparken söder om Helgalunden och mellan f.d.Teterhögskolan och kv. Metern (båda blåkladsade) har en ny plan för 65 lgn i parken och förskola under skolgården. Lägenheterna ska inte gå till bostadskön. Motståndet är stort och välorganiserat av de boende. Vi lämnade ett granskningsyttrande, där vi yrkade att planen skulle läggas ner. De boende arrangerade en välbesökt visning av området. Ett par politiker deltog men ville inte yttra sig.

Marievik på Liljeholmssidan. Från 300 lgn 2011 utökades planen 2015 till 1000 lgn med förskolor och nya kontor (i stället för dem som rivs). Ett kluster av höghus skulle skugga Södermalms strandpromenad. Barnens utemiljö var urusel.

Efter granskning 2019 sänktes ett höghus från 38 till 32 våningar, de andra höjdes. Lägenhetsantalet hade bara sänkts till 960 lgn. De höga husen flyttades en aning bort från stranden och skuggar strandpromenaden på Södermalm en aning mindre.

Utemiljön för barnen är lika usel som förut. De hänvisas till lekplatser i Årstadal som redan idag är överfulla.

Planen strider mot Barnkonventionen och 2 kap 7 § i Plan-och bygglagen.

Planen har inte barnens bästa som en av sin utgångspunkt.

Det saknas platser för lek, motion och annan utevistelse. Planen strider också mot Stockholms klimat-och miljömål, hållbara energilösningar och anpassning till framtida klimatförändringar. Vi lämnade samrådssvar 2016 och skrev nu ett utställningsyttrande med flera förslag på ändringar; sänkt byggnadshöjd, återanvändning av befintlig bebyggelse istället för att riva och planering efter barnens behov, samt en områdesanalys tillsammans med de boende av hela Liljeholmsområdet, som står inför en mkt omfattande förtätning.

Gruppen BUMS (Barns utemiljö i staden) arbetar aktivt för barnens intressen vid bostadsbyggande.

Båtsmannen större 19, Folkungagatan 70, 12 lgn i nytt hus på gården, där det nu finns tre stora träd, gräsmatta och sandlåda för barnen. Efter ett ha bjudit in politiker att se på plats lades planen ner. Det är inte ofta som det lyckas men i det här fallet gjorde det det.

Bergsgruvan större 9, 12 lgn i korsningen Timmermansgatan- Högbergsgatan. Två träd, en liten gräsmatta och och både gården och gårdshusets gård läggs i skugga. Planen antogs i kommunfullmäktige i december.

Hovings Malmgård vid Tegelviksgatan nordost om kv.Persikan. Hela området är kulturresevat sedan 1996. Einar Mattson fick köpa tomträtten och huset 2002 mot att han rustade upp malmgården, som är av byggnadsminnesklass - blåmärkt.

I trädgården står en stor ek, 5,05 m i omkrets, som har statligt skydd och många andra värdefulla träd. 2003 ansökte EM om att få bygga. De flesta remissinstanser var negativa på grund av malmgårdens kulturvärden och planarbetet avbröts.

Men Einar Mattsson lämnade in nya byggförslag med ännu flera hus än tidigare.

Just nu grundförstärks huvudbyggnaden som är från slutet av 1700-talet.

Malmgården ligger i omedelbar anslutning till norra delen av **kv. Persikan**, som ska bebyggas med 1240 lgn. EM är också en av de byggherrar som skall bygga där.

Malmgårdens trädgård skulle kunna bli en välbehövlig tillgång för de nya invånarna i lägenheterna i kvarteret Persikan som får små och skuggiga gårdar. Det enda friutrymmet i kv. Persikan är den planerade *Persikoparken* i södra delen av kvarteret. På endast ca 0,3 ha ska den rymma två daghemsgårdar för 80 barn, två korsande gångstråk och ett huvudsakligen stensatt utrymme där utöver. Det kan knappast kallas park. Barnen blir hänvisade till Tengdalsparken som redan är full av barn från det tätbebyggda närområdet.

Desto större betydelse skulle Hovings Malmgårds trädgård ha för lek och rekreation för kommande och befintliga boende. Med en varsam upprustning skulle huset kunna öppnas för allmänheten för de verksamheter som försvann från Medborgarhuset vid ombyggnaden, lokaler för möten, kurser, Vår teater, musik, dans och andra kulturverksamheter och ett trädgårdscafé.

Det är stor brist på möteslokaler på Södermalm.

Rädda Hovings Malmgård

Den grupp som bildades 2018 för att rädda kulturresevatet Hovings Malmgård har bildat **Arbetsgruppen för Kulturresevatet Hovings Malmgård** med Magdalena Nordenson, Helene Broms och Sven Lorentzi. De bjöd in till en grön vandring en solig eftermiddag 27 september på "Fogelströms stråk". Det är ett idéförslag till ett tydligt kultur- och parkstråk från Mosebacke till Hovings Malmgård och Hammarby sjö längs platser kända från Fogelströms romaner. På grund av smittorisken var antalet begränsat och alla höll gott avstånd till varandra.

Lars Epstein dokumenterade vandringen.

<https://www.facebook.com/notes/dn-stockholm/premiärvandringen-på-fogelströmstråket-på-östra-södermalm/3365509040161921/>

Lundagatan Den kontroversiella detaljplanen för 17 lgn i radhus återremitterades för att omarbetas till 40 lgn! I september kom de första skisserna på två 4 våningshus i grönstråket mellan övre och nedre Lundagatan. De flesta av 70-talet träd måste fällas. Vid Övre Lundagatan ligger det blåmärkta kvarteret Marmorn. Grönstråket hör egentligen till kvarteret Marmorn som planlades för att öppna sig mot söder och grönskan. Gruppen Rädda Lundagatan har haft två vandringar under året för att visa konsekvenserna av förslaget och vår styrelse har också varit representerad på ett par möten.

Kv. Plankan har vi förlorat. Priset för att bygga har höjts från 400 miljoner till mer än det dubbla och det kommer säkert inte stanna med det.

Förslag att stoppa åtminstone det stora huset ovanför T-banan och nöja sig med de påbörjade höjningarna av de befintliga har inte hejdat politikerna. De boende och skattebetalarna får betala.

Busserminalen Katarinaberget blir också mkt dyrare än beräknat. Berget var inte så stabilt som man sa och säkerhetsåtgärderna inte så säkra heller, vilket fördyrat med många miljoner, från beräknade 800 miljoner 2010 till 2,990 miljarder. (SvD 2020-07-07) Detta var ingen överraskning för dem som satt sig in i alla utredningar och påtalat bristerna på ett tidigt stadium men ingenting tycks kunna påverka politikerna. Skattebetalarna betalar. Ett sista försök gjordes av en privatperson från Nacka i höstas med affisch och namnlistor för att terminalen skulle kunna ligga kvar utomhus. Utrymmet i berget skulle kunna användas till någon annan mindre riskfylld verksamhet.

Övrigt

Stockholms parkförsvars upprop:

Ett växande Stockholm behöver sina parker. Sätt stopp för våra politikers parkexploatering mötte ett stort gensvar.

Den 12 februari 2020 hölls ett uppföljningsmöte. 44 personer från 33 föreningar var närvarande och många fler hade anmält intresse. Det är både glädjande att det finns så många aktiva grupper och sorgligt att de ska behövas.

Efter några inledande anföranden delade alla upp sig i grupper omkring de områden man ville jobba mer med. Det finns många erfarenheter som vi kan dela med oss av och hjälpa varandra med t.ex. "Slå hål på myterna"-gruppen, Remiss-och överklagande-gruppen, Digitala gruppen, Vända planprocess-gruppen, Påtryckningsgruppen för att återupprätta en fristående professionell park-och naturförvaltning med egen chef som Stockholm hade förut. Mest känd är kanske Stadsträdgårdsmästare Holger Blom, pappa till *Stockholmstilen*, parken som liknar naturen. (Nu lyder parkförvaltningen under Trafikkontoret.)

I *Remiss - och överklagandegruppen* har jag tagit fram en *Lathund* för **Stockholms Översiktsplan (ÖP)** för att hitta vad som konkret sägs bland alla ordmassor och som kan vara bra att veta.

Riksintressebilagan till ÖP är särskilt viktig för där står kulturvärdena beskrivna i de olika stadsdelarna och skyddsförslagen.

I ÖP står mycket man håller med om som tyvärr inte efterlevs t.ex: *Utökad dialog för bättre stadsutveckling, Lokal kunskap och förankring, Prioritera barnens behov tidigt i planeringen vid avvägningen mellan olika intressen, Leken bidrar till både fysisk och psykisk utveckling, Hänsyn ska tas till behoven hos olika åldersgrupper,*

Stadsplaneringen ska verka för *stimulerande och kvalitativa utemiljöer i hela staden.*

Det talas också om *klimatanpassade stadsmiljöer, livskraftig grön infrastruktur, ett sammanhängande parknät!* Vidare står att *Stadens ambition är att förtäta stadsmiljön genom att komplettera med nya bostäder på lämpliga platser i alla delar av Stockholm.*

På stadsbyggnadskontoret tolkas det senare som att man ska förtäta i *alla* stadsdelar oavsett om det är *lämpligt* eller ej. Då spelar varken klimatanpassning, sammanhängande parknät, livskraftig grön infrastruktur, utökad dialog med medborgarna eller barnens behov någon som helst roll.

Reviderat stycke.

På själva Södermalm har de senare åren ca **500** lägenheter byggts på grön mark, **Skytteparken** mellan Södersjukhuset och Ringvägen, **Sänket**, övre Lilla Blecktornsparken, **Tobaksmonopolet** och **Rosenlundsparken**, del av Skåneparken.

Trots parkbrist på Södermalm planeras ytterligare ca **500** lägenheter **på grön mark** + ett stort antal på **Hovings Malmgård (kulturresevat)** samt ca **2500** lägenheter på andra ställen. **Totalt** är ca **3000** lägenheter aktuella för bostäder på **Södermalm 2021**.

Riktlinjerna i ÖP är inte juridiskt bindande men en viljeinriktning och alla kommuner ska upprätta översiktsplaner som ses över efter ca 10 år.

Samtidigt med ÖP gjorde **Regionplanekontoret** en plan för regionens utveckling, **RUFS 2050**. De två planerna sammanfaller inte alltid. RUFS anser att man ska satsa mer på att anknyta ytterområdena i regionen till närliggande tätorter medan ÖP vill förtäta mest i centrala delar. Det går ut över barnens lekplatser, förskole-och skolgårdar, parker och idrottsplatser. Många av Stockholms detaljplaner är byggherrestyrda och byggherrarna vill helst bygga centralt där de kan ta ut högre hyror och /eller högre pris för bostadsrätter. Staden kan också ta högre markavgifter eller sälja marken dyrare.

Det blir en win win- situation för både byggherren och staden. Förlorarna är de i bostadskön som inte har råd med det som byggs.

Jag slutar här med ett utdrag ur Stockholms parkförsvares manifest som jag tycker beskriver precis det Södermalmsparkernas Vänner verkar för och som vi delar med så många andra i Stockholm!

Stockholms Parkförsvär strävar efter att stadens förvaltning och utveckling ska ske så att det grönas omfattning och kvalitet ökar med eftertanke, varsamhet och lyhördhet för Stockholms kultur - och natur och med höga ambitioner för att vara en god stad för alla åldrar.

Stockholm 2021-05-03

Anne Murray Birgitta Palmertz Bitte Liberg Britt Liwf Cecilia Lagersvärd

Christina Trapp Inger Löfroth Hans Nihlén Peter Meyer Pia Andersson